

A VENDÉGLŐS

A BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK
IPARTÁRSULATÁNAK HIVATALOS LAPJA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV., KALVIN-TÉR 2.
TELEFON: JÓZSEF 22-70.

Előfizetési ára nem tagok részére:
egy évre 60 korona.

Egyes szám ára 4 korona.

Megjelenik havonként kétszer.

A „Vendéglős“-t az Ipartársulat tagjai
a tagsági díj fejében ingyen kapják.

Hirdetéseket csakis ajánlhatóknak
ismert cégektől fogadhatunk el.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal:
BUDAPEST, IV., KALVIN-TÉR 2.

Kéziratok a szerkesztőség címére
küldendők.

Beköszöntő.

Közel három évi kényszerű pihenés után, új köntösben, megváltozott formában újra megjelenik ez a lap, amely harminc éves multra tekinthet vissza s lehetőleg hosszabb és szebb jövőnek néz eléje. Az elnémulás okait nem kell sokat magyarázni. A súlyos terhekkel ráknegyedő háború, a rákövetkezett bomlás és forradalom, a fosztogató és sanyargató bolsevizmus nemcsak a szívünk verését állította meg, de a szavunkat is a torkunkba fojtotta. Elnémultunk, mint száraz ágon csüggő madarak.

Most újra meg van a lehetősége, hogy kiálljunk a küzdőterre harcolni és dolgozni. Sőt nemcsak a lehetősége van meg, de a kötelesség parancsoló szava is munkára szólít bennünket. Az egész csufosan megtépett ország azon van, hogy eltakarítsa a romokat és felépítse a szebb, a jobb, a biztatóbb jövőt. Ennek a nagy, teremtő munkának csak akkor lehet teljes sikere, ha abból mindenki kiveszi a köteles részét. Amikor az egész nemzet szervezkedik, tömörül, közös nagy munkára egyesíti az az erőket, akkor nekünk se szabad elmaradnunk a munkára készülődő tömegeből. Úgy érezzük, mintha hosszú halódás, nehéz öntudatlan tespedés után végre megkondulnának a hajnalt hirdető harangok, amelyek ellenállhatatlan erővel szólítanak bennünket is, mint ájtatos hívőt a templom varázsa.

Fel tehát munkára, — hosszú kemény munkára! Annyi dolog vár reánk, hogy szinte visszariadnánk, ha nem bátorítana a bizalom, hogy mindannyian kemény és erős kezekkel belefogunk a dologba, hogy támogatásra, biztatásra, lelkesítésre találunk egymásban az egymásért vívott harcok közt.

Vissza kell állítanunk iparunk régi és dicsőséges hírnevét, amelyet a súlyos idők viharai erősen megtéptak. Fel kell emelnünk a magyar vendéglősipart arra a magasságra, amelyről korábban büszkén tekinthetett széjjel. Le kell győznünk a drágaságot szülő uzsora és lánckereskedés sárkányát, amely vérünket szivta és rajtunk keresztül a közönséget fojtogatta. Ki kell irtanunk a visszavonás szellemét, amelyet a gonosz idők soraink közé is beplántáltak s meg kell teremtenünk az együvé

tartozás, közös törekvés, együttérzés becsületes talaját. Harcolnunk kell előítéletek, rosszakarat és meggyanúsítás ellen, amely bennünket akar felelőssé tenni olyan áldatlan viszonyok miatt, amik alatt mi szenvedünk legjobban. Küzdenünk kell, tartunk tőle, bizonyos hatósági rövidlátás ellen, a jobb belátás, a méltányosság hiánya ellen, szűkkeblűség ellen és minden bárhonnán jövő és bárki ellen irányuló igazságtalanság ellen. És mindenek előtt és mindenek fölött küzdenünk kell a kisemberekért, a gyengébbek fenmaradásáért.

Ugy-e, nem kell reá sok szót vesztegetni, mindenki megérti első hallásra, hogy a viharok első sorban a gyenge, a meg nem erősödött hajtásokat tördelik le, a fiatal, gyenge fákat tépik meg? Az erős, úgy ahogy, megállja az idők viharát, a fiatal hajtás mellé a gondos kertész erős póznát ver a földbe. Ez a lap a kisemberek támogató, erősítő póznája akar lenni, amelyre bátran rátámaszkodhatnak, mindig védelmőkre lesz.

Még csak néhány szót. Azzal kezdtük, hogy új köntösben, megváltozott formában állunk régi hiveink elé. Ezt a mondást a mai viszonyokhoz mérten kell érteni. Az új köntös bizony kopotfabb és szegényesebb, mint a régi volt; az új forma is az időkhöz mért: soványabbak lettünk, beesettebbek, igénytelenebbek. Amint testileg változott a világ formája, úgy megváltozott bizonyos mértékig a lelke is.

Lélekben azon leszünk, hogy minél kevésbé lássék és érezzék meg rajtunk a világ elnyersedése, a lélek eldurvulása. Ha harcosoknak indulunk is, sohase fogunk nyers és durva fegyverekhez nyulni. Nem szenvedélyeket akarunk ébren tartani, igazságokat akarunk kivívni. Legerősebb fegyverünk mindig az érv lesz, a magyarázat, a rábeszélés, a felvilágosítás.

Új lelkesedéssel köszöntjük a régi olvasót és bizalmat kérünk tőle és támogatást. Nyílt ajtót talál nálunk minden panasza, minden jogos kívánsága, minden igazságos törekvése számára. Azon leszünk, hogy orvosai legyünk a bajainak, ügyvédjei a jogainak, védői sérelmek esetén, biztatói bajok között, úttörői a haladásban és örvendező barátai a sikerek közt...

Ezekkel a gondolatokkal és érzésekkel megyünk huszonöt éves múlt után a beláthatatlan jövő elő.

Az Árvizsgáló Bizottságról!

Egyetlenegy sincs háborúszülte intézményeink közül, amelyre nagyobb és nehezebb feladatok vártak volna, de nincs egy se, amely kevésbé felelt meg a hozzáfűzött várakozásnak, mint az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság!

Gazdasági életünk legnehezebb problémája volt a háború egész ideje alatt a drágulás megakasztása, az árúzsora letörése, s az ma is. De ezt a problémát, amely nemcsak a legyőzött államokban, de a győztesekben, sőt a semleges országokban is fennáll, nem lehet próbálkozásokkal és hangulatkeltő reklám-cikkkel megoldani, mint ez manapság nálunk történik. Az OKÁB. egyik helyes elve volt eleitől fogva, hogy a mi iparunkban a védelemre és kiméltre szoruló közönséget azzal védi meg, ha bizonyos ételeket oly alacsonyra maximál, hogy a vendéglős csak önköltségét kapja meg, ezzel szemben azonban rekompenzálhatja magát az étlap egyéb, mondjuk „luxus ételeinél”. Ez elv alapján határozták meg annak idején a menük árát, mostanában pedig a levesét s a feltétes főzelékét. Itt azonban az OKÁB. azzal veti el a sulykot, hogy a szigorúan önköltségi alapon kalkulált árat akkor se emeli fel hónapokon keresztül, ha a húsnak, zsirnak, főzeléknek ára megsokszorozódik. Ilyformán odajutottunk, hogy a vendéglős, — ha megadja vendégének az előírt adagot, — effektíve ráfizet az ahhoz adott nyersanyagra. Ez nem vezethet jóra. Épen azokban az üzemekben, ahová a védelemre szoruló, szerényebb költőképességű vendég jár, *majdnem kizárólag* feltétes főzelék járja s a vendéglős nem tudja a „luxus ételeken” rekompenzálni magát, tehát az étel minőségén iparkodik veszteségét behozni.

Az Árvizsgáló Bizottság nem is bizottság már, hanem hivatal. Rendeleteket gyárt és hangulatkeltő reklám-cikkeket helyez el a lapokban, melyekben, sajnos igen gyakran valótlanosságokkal és tények ferde beállításával igyekszik a maga tehetetlenségét leplezni és iparunk jó hírét aláásni. Ezek a cikkekcskék minősürübben jelennek meg s nekünk — tisztességes iparosoknak — nagyon fájnak, *anélkül, hogy valakinek használnának.*

Igen rossz politika ez s nem illő és nem méltó egy magyar hatósághoz. Több jóindulatot, több igazságot és több bizalmat kérünk, sőt követelünk is, ha kell. Ez nem fog a köz kárára válni, sőt épen ellenkezőleg, közelebb hozhat mindnyájunkat a régen keresett megoldáshoz. Hiszen mi is rendezett állapotokat, jog és törvénytiszteletet kívánunk s alig várjuk azt a napot, amikor végre-valahára az árak esni kezdenek. Mi ép oly elkeseredetten kívánjuk üldözni az árúzsorát, az árdragítókat, a lánckereskedőket, mint az OKÁB maga, de úgy látjuk, hogy ez az út, melyen ma jár, nem vezet célhoz, a bot nem oda üt, ahova céloz.

Ha az OKÁB azzal a bizalommal viseltetne irányunkban, mint az a köz érdekében szükséges lenne s amely bizalomra büszke önérzettel méltóknak érezzük és tudjuk magunkat, úgy nem eshetnének meg olyan fonáságok, mint a legutóbbi sörármegállapítás, mely szerint minden eddigi szokás ellenére a pohár sör ára aránylag drágább, mint a korsóé. Nem szabadna az állam ármegállapító szerve s a tisztességes, legális kereskedők és iparosok között véleménykülönségnek vagy pláne harcnak fennállani. Hiszen mi tisztességes iparosok vagyunk, kik legális úton keressük kenyerünket s tartjuk fenn üzletünket, tisztességes üzleti híreinkre és egyéni becsületünkre ép oly büszkék és kényesek vagyunk, mint a kaszinói mágnás vagy zseny a magáéra. Mi-

nekünk ugyanaz a célunk, ugyanaz a törekvésünk, mint a hatóságnak s nem egyszer tettel s nagy anyagi áldozatok árán bizonyítottuk be az utóbbi nehéz években, hogy van érzékünk a köz nagy és fontos érdekei iránt. (Talán elég példa erre a vendéglősöknek a szovjetpénz devalvációjára s legutóbb a lebélyegzés előestélyén tanúsított magatartása, amely a köz érdekében való volt s az egyes iparostársaknak súlyos anyagi áldozatot jelentett.)

Üldözze az OKÁB az üldözendőt. Legyen irgalmatlan ostromozója mindenkinek, aki gazdasági életünk romlását lelketlen haszonlesésből, pénzéhségből fokozza, de ne tévessze e célját szem elől; ne lásson minden szabad pályán élő s nem kötött jövedelmű emberben árdragítót; ne lásson minden tisztességes üzleti keresményben illegális hasznot; ne legyen ellensége, harcos ellenfele a tisztességes iparnak és kereskedelemnek, hanem legerősebb védelmezője és támogatója, akkor benne jóindulatú, buzgó és önzetlen segítő társat fog találni.

Gundel Károly

A sör ára.

Megint egy drágítás, egy súlyosan nyomasztó drágítás, amelyet a közönség okvetlenül a vendéglős rovására fog irni s amelyből a vendéglősnek nem haszna származik, hanem nagy és komoly erkölcsi és anyagi károsodása. A sör árát emelték, hatósági hozzájárulással, rendeletileg, még pedig emelték olyan jelentékenyen, hogy a sör, amely eddig közszükségleti cikk volt és táplálék számba ment, mostantól fogva valóságos fényüzési cikké válik.

A drágítás jövedelme, amennyiben lesz, természetesen a sörgyáraknak jut és részben az államnak adótöbblet címén. A vendéglős ellenben kapja az erkölcsi ódiomot és viseli az anyagi kárt. Aki sört iszik (ezen kívül csak a tékozlók és a gazdagok engedhetik meg maguknak ezt a fényüzést) persze haragszik, s az ellen ontja ki méltó elkeseredését, akitől a drága italt közvetlenül kapja. S ez a vendéglős, a korcsmáros. Neki szól majd minden harag és minden düh, hiszen közvetlenül csakugyan ő adja túldrágán a sört...

Viszont természetes, hogy az árak szertelen emelése következtében a fogyasztás erősen csökken. Ennek első sorban a vendéglős vallja a kárát. Kis forgalom, semmi haszon. Pedig mindenki tudja, a vendéglős pedig fájdalmasan érzi, hogy az ételek ára minden vonalon úgy van megszabva, hogy a vendéglős főjövédelme ne az étel, hanem az ital legyen. A feltétes főzelék is olyan címen kötelező, hogy ha rá is fizet a vendéglős, — se baj — kikeresi az italon. De mi lesz akkor, ha az ételre rá kell fizetni, s az italon nem lehet keresni? Kétélű fegyver, amelynek minden éle a vendéglősre vág.

Talán mégse egészen így kellene rendeleteket kiadni.

A múlt héten a hivatalos lapban megjelent sördrágító rendeletből ez a három szakasz érdeklí közelről a vendéglőst és a közönséget:

Közvetlen fogyasztói árak.

6. §.

A palacksör Budapest székesfőváros területén a kiskereskedelmi forgalomban közvetlen fogyasztó részére legfeljebb a következő árakon hozható forgalomba:

a) Király sör és Bajor (barna) sör	
0.45 literes palackokban palackonként...	5.80 K
0.55	6.70 "
b) "Különleges" világos sör (Korona, Kiviteli márciusi, Szalon, Szt. István, Mátyás király sör), Dupla maláta sör (Exelsior, Maltos, Szt. István, Góliát, Nádor sör)	
0.45 literes palackokban palackonként...	7.30 "
0.55	8.30 "

7. §.

A hordósör és palacksör Budapest székesfőváros területén a nyilvános étkező üzemekben a következő árakban hozható forgalomba:

a) Király és Bajor (barna) sör:	
0.3 literes poharakban poharanként az A) és B) csoportba tartozó étkezési üzemekben	2.80 K
a C), D) és E) csoportba tartozó étkezési üzemekben	2.60 "
0.5 literes korsókban korsónként az A) és B) csoportba tartozó étkezési üzemekben	5.— "
a C), D) és E) csoportba tartozó étkezési üzemekben	4.60 "
0.45 literes palackokban palackonként az A) és B) csoportba tartozó étkezési üzemekben	8.— "
a C), D) és E) csoportba tartozó étkezési üzemekben	7.— "
0.5 literes palackokban palackonként az A) és B) csoportba tartozó étkezési üzemekben	9.— "
a C), D) és E) csoportba tartozó étkezési üzemekben	8.— "
b) A Különleges világos (és duplamaláta sörök, Korona, Kiviteli márciusi, Szalon, Szent István, Mátyás király, Excelsior, Maltos, Góliát és Nádor sör) 0.3 literes poharakban poharanként az A) és B) csoportba tartozó étkezési üzemekben	
a C), D) és E) csoportba tartozó étkezési üzemekben	4.— "
0.5 literes korsókban korsónként az A) és B) csoportba tartozó étkezési üzemekben	3.60 "
a C), D) és E) csoportba tartozó étkezési üzemekben	7.— "
0.45 literes palackokban palackonként az A) és B) csoportban tartozó étkezési üzemekben	6.40 "
a C), D) és E) csoportba tartozó étkezési üzemekben	9.50 "
0.55 literes palackokban palackonként az A) és B) csoportba tartozó étkezési üzemekben	8.50 "
a C), D) és E) csoportba tartozó étkezési üzemekben	10.50 "
a C), D) és E) csoportba tartozó étkezési üzemekben	9.50 "

8. §.

A nyilvános étkező üzem tulajdonosa étlapján részletesen feltüntetni tartozik, hogy a felsorolt sörfajták közül melyeket hozza forgalomba s egyben fel kell tüntetnie az illető sörfajtákra vonatkozólag a meghatározott árakat is.

*

Hogy a rendeletben említett A), B), C) csoportokba mely üzletek tartoznak, a következőkben ismertetjük:

- A) osztályba tartoznak azok az üzletek, amelyekben *negyvennél több szakmunkás van.*
- B) osztályba tartoznak azok az üzletek, amelyekben *negyvennél kevesebb szakmunkás van, de amelyek férfi szakácsot alkalmaznak.*
- C) osztályba az oly üzletek soroztattak, amelyekben *negyvennél kevesebb szakmunkás van, de a szakács nem férfi.*
- D) osztályba osztattak azok az üzletek, amelyekben *szakképzett felszolgáló munkás nincsen, de segédszemélyzet van.*
- E) osztályba azok az üzletek vannak beosztva, amelyekben a *forgalmat csak a családtagok bonyolítják le.*

*

Nem véletlen dolga, hogy jóformán ugyanakkor, amikor nálunk ilyen megdöbbentő fökra emelték a sör árát, Bécsben is drágították az árpa levét. Ezek az ár-emelkedések rendszerint karöltve járnak, mint a szerelmes férj és feleség. Ha Bécs emel, Budapest nyomon követi, de igen gyakran meg is előzi a sietésben.

Ámde érdemes összehasonlítani az emelés mértékét. A világos sör a bécsi vendéglőben (3 decis pohárban) 2 korona, a barna 2 korona 20 fillér; félliteres korsóban a világos 3 korona, a sötét 3 korona 20 fillér.

Palackonként a sör vendéglőben vagy fűszeresnél félliterenként (és nem 4.50-es palacban): a világos 3 K 70, barna 4 korona 40 fillér.

Ezekből a számokból látni való, hogy *Bécsben a drágított sör épen feleannyiba kerül, mint Budapesten.* Ez az árkülönbség, amelynek nagysága szinte érthetetlen, bizonyára onnan származik, hogy az árpa és komló nagyobbára mégis csak Magyarországon terem...

*

Az ipartestület külön is kéri tagjait, hogy a rendelet intézkedéseire *szigoruan* ragaszkodjanak, s minden áthágást a leggondosabban kerüljenek. Ezt egyfelől a törvény szigorúan bünteti, másfelől a kari becsület is megköveteli.

Két kérelem.

— Az ipartársulat beadványa a kereskedelmi miniszterhez. —

A kereskedelemügyi tárca betöltése alkalmával, amely nagy megnyugvást és örömet keltett mindenfelől, az ipartársulat beadványban üdvözölte Emich Gusztáv doktort, az új minisztert. Ezt az alkalmat az elnökség felhasználta arra, hogy két súlyos, mélyen a húsba vágó sérelmét elpanaszolja az új miniszternek és orvoslásukat kérje.

Magukat az elpanaszolt sérelmeket felesleges bővebben ismertetni. Folytonos, állandó, mindig nehezebben elviselhető bajokról van szó, melyeket a vendéglősök nemcsak súlyosan megszenvednek, de amelyek az egész ipart veszélyeztetik. Minden hosszabb kommentálás nélkül itt közöljük az ipartestület beadványát:

Nagyméltóságú Miniszter Úr!

Kegyelmes Urunk!

Őszinte örömezzéssel vettük Nagyméltóságodnak kereskedelemügyi magyar királyi miniszterré történt kinevezését és kérjük Nagyméltóságodat méltóztassék tisztelettel alulírott ipartársulat örömteljes üdvözlését ez alkalomból oly szívesen fogadni, mint amily őszinte megnyilatkozása ez ipartársulatunknak Nagyméltóságod iránt érzett igaz tiszteletének és őszinte megbecsülésének.

Nagyméltóságod egész munkás élete elvitázhatatlan bizonyítéka iparunk és kereskedelmünk iránt mindenkor tanúsított megbecsülhetetlen jóindulatának és szeretetének.

Ez jogosít fel bennünket arra a reményre, hogy sokat szenvedett Hazánk teljesen tönkretett ipara és kereskedelme Nagyméltóságod bölcs vezetése alatt mielőbb fellendül és virágozni fog, mely eredményes munkához kérjük Nagyméltóságod részére a magyarok Istenének bőséges áldását.

Sok sebtől vérzik iparunk, amelyeket egyrészt az ötödfél évig tartott világháború, majd a két áldatlan forradalom és végül az idegen hadak megszállása okozott.

Nem hallgathatjuk el azonban a sajnálatos körülményt sem, hogy mi ezen ellenségeinken kívül már-már elviselhetetlen helyzetünk megteremtéséhez és ezernyi bajunkhoz nagyban hozzájárult az előző kormányok egyes olyan intézményeinek létesítése, amelyek valóságos rabbilincsként nehezdednek iparunk testén és megbénítják, mondhatnánk lehetlenné teszik iparunk működését, kizárják boldogulásunkat, elősegítik elszegényedésünket. Ilyen intézmény az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság is.

Ennek a bizottságnak az lenne a feladata, hogy a szakemberek bevonásával bizottságilag állapítsa meg mindazokat az életbeléptetendő szabályrendeleteket, amelyek hivatva volnának a túlkapasokat meggátolni és védeni *úgy az iparost, mint a nagyközönséget*, biztosítani a multhatatlanul szükséges békés együttélést a kettő között, igényeik kölcsönös kielégítését.

Ezzel szemben a valóság az, hogy az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság a szakembereket nem hallgatja meg, üléseire nem hívja meg, hanem mint hivatal, melynek előadója — saját bevallása szerint — a vendéglősök iránt elfogult jogász gyártja a szabályokat, amelyek látszólag védik ugyan a nagyközönség érdekeit, azonban a biztos bukásba juttatják a vendéglősöket, hazánk e legnagyobb és legtöbb adót fizető polgárait.

Távol áll tőlünk még a gondolata is annak, hogy mi lelketlen árdragítókat védelembe vegyünk. Nem. Azt mi is kívánjuk, hogy azok, akik pusztá haszonlesésből vagy nyereségvágyból elég szemérmetlenek és árdragi-

tásra vetemednek, *bűnhődjenek a lehető leghigorúbban*, azonban, mint a vendéglős-iparosság egyeteme, kell hogy felemeljük tiltakozó szavunkat mindazon árdrágításnak minősített esetek ellen, amelyeknél az árdrágítás ténye nem volt meg és a vádlott vendéglőst, csak azért mert vendéglős vagy mert az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság úgy kívánta, marasztaló, megbélyegző ítélettel sújtotta.

Ez főleg oly esetekben fordul elő, midőn az eljárás hivatalból indítatik meg a vendéglős ellen. Ez oly gyakori eset, hogy *már üldözés számba megy*, éppen azért, tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, méltóztassék elrendelni, hogy az ilyen esetek tárgyalásához a tisztelettel alulírott *ipartársulat is meghívassék*, hogy így módja és alkalma legyen a szakembernek is hozzászólni, vajjon árdrágítással vagy üldözéssel áll-e szemben a vendéglős.

A tisztességes vendéglősség saját, jól átgondolt érdekében *maga kéri a rendeletnek igazságos, vegzaturáktól és animozitásoktól ment szigorú végrehajtását* és örülni fog, ha azon elemek, akik a közönség haragját méltán vonták magukra és ezáltal az egész iparra veszélyesek: elveszik méltó büntetésüket.

Hogy pedig lehetővé váljon az ártatlanul meghurcoltnak elégtételt adni, tisztelettel arra kérjük Nagyméltóságodat, hogy az eddig lefolytatott árdrágítási *ítéletek felülvizsgálását elrendelni kegyeskedjék*. Az előadottak után azon tiszteletteljes kéréssel járulunk Nagyméltóságod elé, kegyeskedjék e lehetetlen és elviselhetetlen állapoton az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság *feloszlátása által segíteni*, vagy amennyiben az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság feloszlátása országos érdekekből lehetetlen volna, úgy elrendelni, hogy az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság a jövőben *mint bizottság működjön* a miniszterileg kinevezett tagok mindenkor bevonásával és élére vagy szakembert, vagy a vendéglősök iránt *teljesen elfogulatlan* férfiut kinevezni, a mostanit pedig az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság előadói állásából visszahívni.

Régi — harmincöt éves — óhaja a vendéglős iparosságnak szakmájának képesítéshez leendő kötése. Ennek szükségességének kimutatása és megállapítása végett még az 1919. évi december hó 27-én ankét volt a kereskedelemügyi m. kir. minisztériumban dr. Barthos Andor helyettes államtitkár úr elnöke alatt, amelyen a különböző minisztériumok, a székesfőváros, az iparkamara, az Országos Iparegyesület, az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság, a vendéglősök és a kávések kivételével mind megegyeztek abban, hogy a nagyfontosságú és hordozó erejében messzekiható ipart *feltétlenül képesítéshez kell kötni*. Az ily irányú véleménye az egybehívottaknak már írásba foglalva, jóváhagyás végett a Nagyméltóságú kereskedelemügyi magyar királyi Miniszter Úr előtt van, miért is tisztelettel kérjük, hogy e rég óhajtott kívánságunkat: iparunknak képesítéshez kötését jóváhagyni méltóztassék.

Nagyméltóságú Miniszter Úr

Kegyelmes Urunknak maradtunk

teljes tisztelettel

Walter Károly s. k. titkár. Keszey Vince s. k. elnök.

*

A beadványt küldöttség adta át Emich Gusztáv miniszternek, akinek bölcs és igazságos döntését a vendéglős-iparostület nagy megnyugvással és teljes bizalommal várja. Hinnünk és remélnünk kell, hogy a döntés kielégíti kéréseinket.

JÖGI MEGBESZÉLÉSEK.

Rovatvezető: ifjabb dr. NAGY SÁNDOR.

Egy készülő törvényről.

— „Budapestben a kőbányai Polgári Serfőzde nek tizenhat büfféje van, melyek úgy látszik, jól jövedelmeznek, mert az egyikben egy jogi doktort állítottak be csaposnak. Miért ne juttassuk ezeket olyan szegény embereknek, akik erre valóban rászorulnak.“

Ez egyszer ezt nem az érdekképviselő mondta, nem is vendéglős mondta — Haller József képviselő beszélt így a nemzetgyűlés április hetedik ülésén.

Tehát a sörgyár és a büffé!

A sas nem fogdos legyeket, de a sörgyár-sasnak jók a legyek is, — tizenhat légy egy csapásra!

Közben meg a vendéglős, kinek ez az egyetlen tanult mestersége, aki ezzel él-hal, verejtékes homlokkal néz körül:

— Uram Istenem, honnan teremtetted elő a föld alól ezeket az Eldorádókat?.. Sörszanatórium... Jobb, mint Otthon... Sördorádo...

Tehát kezdik észrevenni, mi történik ebben az országban?

Talán azt is észre fogják venni, hogy sörkartell van! Mi elő tudnánk sorolni még egy pár dolgot, ami ebben az országban komoly érdeklődésre számíthat!

Mindenesetre jó jel, hogy egy fontos új törvény beköszöntése előtt ez az okos, bátor szó elhangzott.

Mert a készülő új törvény az italmérési engedélyről élet-halál kérdése, eleven húsba vághat, vagy komoly, becsületes védelmet, a megélhetésnek alapot nyújthat.

Alkalmunk volt a javaslatba betekintést nyerni.

Találtunk benne kirívó hibákat.

Akit árdrágításért elítéltek, nem kaphat italmérési engedélyt, sőt elvesztené a meglevőt is. De hát vannak csekély jelentőségű árdrágítási ügyek. Elítéltek vendéglősöket árdrágításban, mert húsz fillérrel drágábban adták a sajtot, mert egyszer véletlenül elmaradt az étlapról a főzelék feltéttel, egyszer a főpincér nem fogadta el a boldogemlékü menüjegyet... de hát ki tudná mind azokat az eseteket elsorolni, amikor vendéglősöket bagatell dolgokért — nem egyszer méltánytalanul — bűnösnek mondott ki a rendőrbíróság. Elvenni most utólag az italmérési engedélyt! Hisz akkor szinte mindenkitől el lehetne venni — mert a legönzetlenebb becsületesség legnagyobb gondosság mellett jóformán mindenkinek volt ugynevezett árdrágítási ügye.

Egy kézben nem lehet több italmérési engedély. Helyes alapgondolat. De a javaslat tovább megy. *Egy családban sem lehet több engedély.* Tehát, amíg az apa él, a fiú önállóan üzletet nem vezethetne. Ez megint a medve mozdulata, amely a legyet akarja elzavarni, de a nagy darab kővel agyonüti a fiút. Hisz az az egészséges állapot, ha a fiú követi az apa mesterségét — ha tehetsége, módja van hozzá, — és okos törvényhozásnak ezt a lehetőséget nem gátolni, *hanem fejleszteni kell.*

Az üzletátruházás lehetőségét közelről fenyegeti a javaslat. Ámde nem jogos tőke-e a vendéglős kezében, amit évek munkájával, becsületességével üzletében termel? A jó hirnév, a tisztességgel ápoltt összeköttetés legtöbbször *egyetlen vagyona* a vendéglősnek, korcsmárosnak, ezt az értékét csavarnánk ki a kezéből az átruházás lehetőségének meggátolásával. A vendéglős nem

üzérkedik üzletével, cégével, erre tapasztalat hála Istennek nincs, ha üzereket keresnek és akarnak sujtani, nem kell messze menniök.

A vendéglős köteles volna azokat az italokat, melyekre engedélye szól, állandóan raktáron tartani. És ha a sörkartell egy kicsit tulságosat csavarint az archimedesi csavaron? Van-e akkor más fegyver, nemcsak a vendéglős, de a fogyasztó közönség érdekében is, mint a bojkott?

A fűszeresek zárt palack árusítása továbbra is fennmaradhat. Ez húsba vág, — a kis ember, a korcsmáros húsába. Itt az alkalom védeni a kis embert, — szesz ital a fűszeresnek mellékes cikk, a korcsmárosnak minden.

De nem folytatjuk, lesz még alkalmunk a javaslattal alaposan, kimerítõn foglalkozni.

Sokat elfogadtak észrevételeinkbõl — de még sok kiküzdendi való maradt.

Szeretnénk, ha minden vendéglős eleve átérezné a készülő törvények életre kiható jelentőségét. A törvények sorsa a nemzetgyűlésen dõl el. Minden vendéglős bizalmas köréhez tartozik egy-két képviselõ, ne restelje a fáradságot, keresse fel, világosítsa fel, mondja el neki, mi fáj. Igaz ügyet véd, saját magának és iparának tesz szolgálatot. Az Ipartársulat munkáját az ezernyi egyéni munka segítségével fogja a gyõzelmes eredményhez vezetni.

Soha minden egyes közreműködésére annyira szükség nem volt, mint napjainkban. Törvényesõ készül. Csak el ne áztassa a termést! És csak ne legyenek ezek a törvények olyanok, melyekrõl Anaxagoras pár ezer évvel ezelõtt mondotta:

— „Olyan a törvény, mint a pókháló, csak a kis legyek akadnak benne meg, a nagy dongók áttörnek...”

TÁRSULATI ÉLET.

(Hivatalos közlemények.)

Rovatvezetõ: WALTER KÁROLY titkár.

* **A tagsági díjak emelése.** Ipartestületünk a múlt hónap utolsó napján tartotta ez évi rendes közgyűlését. Azt hisszük felesleges papirpazarlás bűnébe esnénk, ha most hetek elmúltával részletes tudósítást közölnénk a közgyűlés lefolyásáról. Inkább bővebben ismertetjük a közgyűlés határozatainak végrehajtását, azokat a beadványokat, melyeket a vezetõség a hatóságokhoz intézett. A közgyűlés határozatai közül a jövőre is kiható: a tagdíjak emelése. A közgyűlés elhatározta, hogy a díjakat, tekintettel az Ipartársulat folyton növekedõ kiadásaira és arra, hogy a hivatalos lapot minden Ipartársulati tag a tagsági díj fejében kapja, felemeli. Ezentúl a nagyszállodás tagsági díja évi 360 korona, a kis- és a nagyvendéglõsé 240 korona, a vendéglõsöké 120 korona és a korcsmárosé 60 korona.

*

* **Választmányi ülés.** Ipartársulatunk választmánya április hatodikán délután négy órakor tartotta Keszei Vince elnöklete alatt az Ipartársulat hivatalos helyiségében április hónapi ülését.

Az elnök megnyitója után Walter Károly titkár felolvasta a legutóbbi választmányi ülés jegyzõkönyvét, melyet a választmány hitelesített.

Tudomásul vették a fõvárosi karhatalom átiratát az Ipartársulathoz a fehérkalács árusítása ügyében hozzá intézett beadványára. Eszerint a karhatalom a fehérlisztbõl készült kalács árusítását nem engedi meg.

A keresztény szocialista szállodai éttermi és kávéházi alkalmazottak országos szövetségének elnöksége arra kéri az Ipartársulatot, hogy tartson velük a függõ kérdések megbeszélésére, közösen ülést. Az Ipartársulat ennek a kívánságnak eleget tett és

a kért közös értekezletet április tizedikén délután négy órakor hívta egybe.

Az erdélyi menekülteket segítő bizottság ama kérését, hogy az ötven százalékos és az ingyenes étkezést tovább is fentartsuk, a választmány — legnagyobb sajnálatára — nem teljesítheti.

Küldõttésgileg üdvözli az Ipartársulat dr. Emich Gusztáv kereskedelemügyi miniszter és dr. Sipõcz Jenõ fõvárosi kormánybiztos urakat.

Néhány segély iránti kérvény letárgyalása után az ülés véget ért.

*

Ipartársulat hivatalos helyisége: Budapest, IV. kerület, Calvin-tér 2.

*

Hivatalos órák: délelõtt 9-tõl délután 2-ig.

*

Minden hétfõn délután 4 órakor az Ipartársulat hivatalos helyiségében tagértekezletet tartunk.

*

Minden hónap elsõ keddjén délután 4 órakor tart a választmány ülést.

*

Az Ipartársulat jogtanácsosa naponkint délután 3-tól 4-ig ingyenes jogtanácsot ad az Ipartársulat tagjainak IV. ker., Múzeumkörút 35. szám alatt lévõ ügyvédi irodájában.

*

A kereskedelmi és iparkamarai tagok választása április 25-én és 26-án lesz a kerületi elüljáróságoknál.

Szavazati igazolványát mindenki illetékes elüljáróságánál válthatja ki április 15. napjáig. Aki szavazati igazolványát április 15-ig nem váltotta ki, az április 26-án az illetékes kerületi elüljáróságnál, azért leszavazhat, csak igazolnia kell, hogy a szavazáshoz joga van.

Ezt iparigazolvány, adókönyv, a legutóbbi kamarai választásoknál kiadott szavazólap vagy valamely hivatalos okmány felmutatásával lehet igazolni.

*

Az Ipartársulat pénzbeszedõi: Grosz György és Köhler Károly. Rajtuk kívül senki sincs feljogosítva az Ipartársulat részére és nevében fizetéseket elfogadni. Figyelmeztetjük Ipartársulatunk tagjait, hogy az Ipartársulat csak azokat a fizetéseket ismeri el amelyeket a megnevezett két pénzbeszedõnknek adtak át.

ITTHON ÉS A NAGYVILÁGBAN

A lebélyegzett pénz.

— Kérelem a kisemberek érdekében. —

Valahányszor változás volt pénzben a pénz körül, többnyire a vendéglõs vallotta a legtöbb kárát. A hamis pénz, a forgalomból kiment, megrongyolódott pénzt, azt is, amibõl egy darabka hiányzik, hagyományos szokásból a vendéglõsre sózták az emberek, tudván bölcsen, hogy a nagy gyorsaságban, az erõs forgalom közben csúszik el legkönnyebben a rossz pénz. Pénzértékek levonása esetén pedig egyenesen katasztrófális a vendéglõs kára. Emlékezzünk csak a fehér szovjetpénzek bevonására. Az egyik napon még kötelezõ volt az elfogadása, a másik napon már egyötödére szállott az értéke. S mit tettek az emberek? Rohantak a vendéglõbe, ettek, ittak, mulattak a veszendõ pénzen s a vendéglõs már másnapra ötszörösen fizethette meg a mások mulatságának az árát.

A kék pénz lebélyegzésekor is a régi recipe szerint ment minden. A bankok bezártak, az üzletek ki se nyitottak, minden forgalom megszűnt, még az adóhivatal se fogadta el a lebélyegzésre ítélt pénzeket, csak a ven-

déglős tartotta a hátát és vesztette a pénzét. Persze az utolsó két-három napon senki se fizetett mással, csak kék pénzzel.

Talán mindenki érezte, hogy itt egy nagy, kiáltó igazságtalanság történik, de azért mindenki elkövette ezt az igazságtalanságot. Ezt az anomáliát tette szóvá az Ipartársulat közgyűlésén Alweis Miklós vendéglős s ennek a felszólalásnak lett az eredménye, hogy az elnökség orvoslásért fordult a pénzügyminiszterhez. A következő beadványt intézték a miniszterhez:

Nagyméltóságú Miniszter Úr!

Kegyelmes Urunk!

A jelenleg folyamatban lévő eljárás, pénzfelülbélyegzés március 18-án kezdődött, de már a megelőző napon valamennyi pénzintézet bezárt és betéteket, folyószámlára befizetéseket ezen a napon nem fogadott el.

Alulírott ipartársulat tagjai a Pénzintézetek ez önző eljárását fokozott mértékben érezték. Ellentétben a legtöbb kereskedőve a vendéglősök március 17-én egész nap nyitva tartottak, sőt fokozott forgalmat értek el, mely a rendes napi bevételeiket többszörösen felülmulta éppen, mert a felülbélyegzés elől mindenki menekülni akart kék pénz készletétől.

Nem szólunk a nagyvendéglősök érdekében!

De a *kisvendéglősökre* igen gyakran egzisztenciális kérdés, hogy kicsiny forgatókéjük csorbítatlanul üzleti rendelkezésre álljon. Abból kényszerkölcsönt igénybe venni annyit jelent, hogy a növekvő drágasággal, tehát a tőke növekvő szükségével *csökkent* üzemetőket hagyunk meg.

A kisémbert szociális védelmét kérjük! Hogy helyét meg tudja állani a mai hallatlanul nehéz viszonyok között, hogy pénzünk részleges elvonása létét ne veszélyeztesse, azért esedezünk:

Méltóztassék szigorúan elrendelni, hogy a *kisvendéglősök* részére — legfeljebb tízezer korona — kék pénzük felülbélyegzése alkalmával a *kényszerkölcsön alól mentesítsék*.

Tisztelettel

Walter Károly s. k. titkár.

Keszey Vince s. k. elnök.

*

Hisszük, hogy a kérelemnek meglesz a kívánt eredménye.

—•—

— **A botbüntetés.** Minisztériumokban, pártkörökben, ankéteken, sajtóban egy-két hete folyik az izgalmas vita: be kell-e hozni a botbüntetést az árdrágítás büntetésére, vagy nem? Nekünk ugyan közvetlen okunk alig van rá, hogy a vita iránt valami nagy érdeklődést, mutassunk, de emberi szempontból és a saját iparunk érdekében mégis szembe kell néznünk ezzel a kérdéssel. Alapjában az embereknek akárhányszor kedve volna egyik-másik árdrágítót, láncolót, élelmiszeruzsorást derekasan megbotoztatni. Talán nincs is vendéglős Budapesten, aki reggeli bevásárlásai közben, miközben nehéz ezreket izzad ki mindenféle lim-lomért, szinte naponta fel ne sóhajtana, miközben harminc-negyven koronát fizet egy kiló spenotért, sóskáért vagy kelkáposztáért:

— Az ilyen árakért legalább huszonöt bot dukál!..

Csak hogy ez csupán jámbor óhajtás. Az indulatnak valami természetes kitörése. Olyan káromkodásféle... Ám ami káromkodásnak jó, törvényes intézkedésnek talán mégse alkalmas. Kultürember még kapatos fővel se üt, hogy tehetné ezt a törvény, józan meggondolás után, hatósági ítélettel? Bottal még az Isten se ver, hogy tehetné az igazságszolgáltatás?

És — legyünk őszinték, — a bíróság jóformán a legtökéletesebb intézmény a világon, de azért csak a bíró is ember, a bíró is tévedhet. Nem ítélték még soha halálra ártatlanokat? Nem ült még börtönt, aki nem volt vétkes? Az árdrágítási ítéletek mind igazságosak?

Ezek a gyorsan, az első pillanat hatása alatt hozott árdrágító ítéletek igen gyakran eshetnek kifogás alá, — erről éppen a vendéglősipar nagyon sok panaszt tudna felhozni. Ha birságra ítélték valakat, a birságot vissza lehet adni. A meghurcolást jóvá lehet tenni. De a botot ki veszi vissza?...

Mi lenne a botbüntetés természetes hatása. Hogy a derék, a becsületes, a hivatott árús hagyná abba a mesterségét, a bottal való félelmében, de a kalandor, a szerencsevadász, a szédelgő megmaradna láncolónak és árdrágítónak, ő elég ravasznak érzi magát, hogy kibujjon a bot alól s busás haszon reményében meg is kockáztatna esetleg huszonöt botot. A becsületes embert elijesztené a bot, a gonosz folytatná a mesterségét csak még fufangosabban. Sőt fokozottan uzsoráskodnék, hogy legalább érdemes legyen... S rövid időn az egész kereskedés a láncolók kezére jutna...

Ovakodjunk az olyan javítástól, amely csak árthat és ronthat...

— **A pesti szálló és a külföld.** A pesti szállodások már hónapok óta kérve-kérték a hatóságoktól, hogy szüntessék meg azt a lehetetlen állapotot, hogy a szállodás minden egyes kiadott szobájára nagy összegeket ráfizessen!.. Sokáig hiábavaló volt a kérés. Amíg külföldön háromszorosra, négyszeresre, de többnyire tíz- és huszszorosra nőtt a szobák ára, Budapesten jóformán semmivel se emelkedett. Pedig a nagy drágaságon kívül sok-sok teher nehezedett a szállókra. A háborúban idegenforgalom nem volt, a hadsereg átutazók számára potom áron rekvirálta a szobákat. A forradalom szállodákban lakott, a szovjet a szállókra tette átkos kezét, a megszálló román csapatok szállókban helyezkedtek el. Teher, újra teher és semmi kárpótlás. A bécsi szállók tizszer emeltek, amíg a pestiek egyszer se. Bebizonyított dolog, hogy egy szoba fehérneműjének *egyszeri mosása negyvenkét koronába kerül* (nálunk is, Bécsben is), úgy hogy a szállodás még csak a mosás árát se vehette be az egynapos vendégen...

A pesti szállodások azt kérték, hogy a szobák árát háromszorosra emelhessék. Ez persze soknak látszik, s egyszeri emelésnek csakugyan rengeteg. De hiszen minden másnak az ára tizszeresre, huszszorosra, sőt a ruháé, cipőé, fehérneműé százszorosra emelkedik. Ha apránként, lassanként fokozatosan engedték volna meg az áremelést, senki meg nem ütközött volna rajta, s a szállodás időközben sokkal kisebb veszteséget szenved, amit most pótolni kellene. S megjegyezzük, hogy a nagy emelés dacára a pesti szálló még mindig a legolcsóbb maradt volna, jóformán az egész világon. Mert mit fizetett volna a svájci, angol, amerikai, olasz kereskedő vagy megbízott a szobájáért? Legfeljebb négy-öt frankot, ... a harmadát annak, amit otthon fizet, vagy mi nála.

A kiküldött bizottság az árvizsgáló javaslatára csak részben teljesítette a szállodások kérését. Mindössze száz és százötven százalék közt váltakozó áremelést engedett meg. Szó sincs róla, ez is javulás, de csak félintézkedés. A szálló olyan árak mellett se tud boldogulni. S igazán végzetessé válhatik, ha ez az ipar is folyton leromlik, lassan-lassan tönkremegy...

— **Házasság.** Glück E. János, ipartársulatunk választmányi tagjának leányát, Böskét, április hetedikén vezette oltárhoz a Deák-téri ág. ev. templomban Uher Arisztid, Uher udvari fényképész fia.

— **Egy árdrágító vendéglős.** Ilyen címen irták meg a napilapok, hogy Klein Árpád vendéglőst, egy Rákóczi-úti mensa kezelőjét, mert bizonyos árúkat jóval a maximális áron felül adott el, a rendőrbíróság három hónapi elzárásra és háromezer korona pénzbüntetésre ítélte. — Mi csak azért veszünk tudomást az esetről, mert vendéglősről irtak a jelentésben, holott itt szó se volt vendéglősi keresetről vagy üzemről, s különben is Klein Árpád sohase volt vendéglős, s az ipartársulatnak ilyen nevű tagja sincsen.

— **A kenyér ára.** Megint drágult valami, ami fáj. A kenyér. A mindennapi kenyér. Egy kilogramm árát három korona ötven fillérben állapították meg. Vendég-

lőkben, kávéházakban és más étkező helyeken a hatóság az ott elfogyasztott hét dekás adag árát harmincnégy fillérben állapította meg. Minden eddig rendben volna, ha két nagy kérdés nem meredne ránk. Az egyik, hogy hol és hogyan fogjuk a szükséges kenyeret beszerezni? A másik, hogy mikép és hogyan fog a közönség harmincnégy filléretet kifizetni? Hol van a szükséges aprópénz? És mennyiért és hol árulják a filléreket?

EGY KIS VIDÁMSÁG.

Rovatvezető: VULPES.

A csapos, aki doktor.

A nemzetgyűlésen mostanában divatosak a „leleplezések”. A múlt héten a sok között a sörgyárakra is rájok járt a rúd. (Utóbb meg is érdemelték a szertelen drágítással.) Leleplezte egyik képviselőnk, hogy a sörgyárak tucatszámra alapítanak büffeket, aminek nemcsak az a következménye, hogy a nagyban való gyártás hasznán kívül a kicsiben való árúítás haszna is ugyanabba a zsebbe folyik, de az is, hogy a tömeges üzletnek egytulajdonba való csoportosítása egész sor ember szájából kiveszi a falatot.

Ez mind igaz. Hogy szóba került: helyes és okos. Hogy orvosolni kívánják: óhajtandó és üdvös.

Am az is szóba került, mint bizonyító argumentum, hogy az egyik büffében a csaposlegényi tisztet egy doktor juris látja el. Ez bizonyára igaz, ha a képviselő úr mondja, ámde nem bizonyít semmit. A kivétel sohasem bizonyít. Már volt gróf is utcaseprő, de azért mégse mondja senki, hogy jobb utcaseprőnek lenni, mint grófnak. Elszegényedett vagy pályatévészett emberek ott keresik a megélhetést, ahol épen találják. Nagy pénzfejedelmekből lettek már „eszceig“-pucolók vagy cipőfényezők, de azért mégse egészen bizonyos, hogy az „eszceig“-pucolás szörnyen irigylendő pálya.

Ha a doktor csaposlegény lesz, az se bizonyos, hogy korábban jó doktor volt, az se, hogy későbben jó csapos lett. Sőt. Azt hiszem, hogy a szomszúságra a csapos mindig jobb doktor, mint a doktor a sör számára csapos.

Egy vendéglős gondolataiból.

— Egy igen szép mondást olvastam egy francia költő munkáiban. Az emberről szól a vers, a születésről és a halálról. Ennyire emlékszem belőle:

On entre, on crie

C'est la vie . . .

(Belépünk és kiáltunk. Ez a születés.) S tovább így szól:

On crie, on sort

C'est la mort . . .

(Kiáltunk és kilépünk, ez a halál.) Milyen igaz. Milyen kifejező. Csak nem hinném, hogy ez az egész életre vonatkozik. Ez csupán a pesti publikumról szól a vendéglőben. Aki belép és mindjárt kiabál, . . . aki kiabál, aztán ellép, az a pesti közönség. Persze közben, mint az életben is: eszik és iszik . . .

A BESZERZŐBEN.

Rovatvezető: BRÜCK KÁROLY igazgató.

A beszerző tervei.

A rend, a fegyelem és a nagy szervezőképesség hazáiban: az Egyesült Államokban, Angliában, Német-

országban már hosszú évek, sőt évtizedek óta meghonosodott a bevásárlás központosítása. Bevásárló központok alakultak (nem a mi fogalmaink szerint való „központok”), nagyobb iparvállalatok, bányák, kohók összeállottak, hogy munkásaik ételmezését és szükségleti cikkeiket központi gazdálkodás révén olcsóbban szerezhessék be. Vasutak, hajózási vállalatok, nagy kereskedelmi házak külső országokban is szerveztek közös bevásárló telepeket, hogy a nagyban való beszerzéssel olcsóbb árakat érjenek el.

A háború, amely az egész kereskedelmet új vágányokra terelte, az egész világon meghonosította a központi gazdálkodást. Mindenhol érvényesült az a törekvés, hogy behozatali társaságok tömeges vásárlásai segítségével lenyomják az árakat. Már a nagy áruházak alapítása is erre a törekvésre vezethető vissza. Ezért alapították a párisi „Bon marché“-t, a „Gallerie La Fayette“-et, a „Louvre“-s így keletkeztek a berlini „Wertheim“, „Tietze“ áruházak. Ezeket a közönség egyfelől az olcsó árai miatt kedvelte meg, másfelől azért, mert egy helyre központosítva mindent megkaphatott, amire csak szüksége volt.

Nálunk sajnos ezidőszerint el se képzelhető olyan központosított szervezet, amely egy-kettőre olcsóságot tudna teremteni. A mai valutaviszonyok között olcsóságra gondolni se lehet. Mégis nagy előnyöket teremt az erők egyesítése. Bizonyos behozatali cikkeket, amiknek beszerzése és szállítása óriási tőkét igényel, csak nagyobb vállalkozás, csak központosított gazdálkodás tud magához váltani.

Ezért és ilyen elvek alapján született meg most három éve a vendéglősök beszerzési csoportja, amely ha három év előtt még fejletlen csecsemő volt is, ma már — túlzás nélkül mondhatjuk — meglehetősen nagy és erős vállalkozássá terebélyesedett.

Megelégedéssel tekinthetünk vissza a csoport eddigi működésére, s talán nem fölösleges megállapítani, hogy a beszerző még azzal is nagy hivatást végzett, hogy komoly befolyást gyakorolt a budapesti piac árának alakulására. S noha a vállalat bizonyos árakat képes volt a piacon tetemesen csökkenteni, még mindig a legtöbb cikkeket húsz-negyven százalékkal olcsóbban adhatja tagjainak, mint az általános kereskedelem és gyakran olyan cikkeket is beszerz, aminőket más kereskedő képtelen előteremteni. A tagok nemcsak a jegyzett részvények kamataira számíthatnak rendszeresen, de a beszerzőcsoport olcsóbb árai révén igen jelentékeny megtakarításokat tesznek bevásárlásaik alkalmával. Ez nem szóbeszéd, plajbásszal a kezében mindenki ellenőrizheti ezt a tényt. (Ebben a rovatban közlünk egy jegyzéket, amely világosan mutatja a beszerző árainak alacsonyágát a piaci nagy árakkal szemben.)

A beszerző most azon fáradozik, hogy a lehetőséghez képest kitágítsa működése terét. A többek közt tervben van: a jégzsükségletéről való gondoskodás, asztali terítők és ágyruhák behozatala és esetleg kenyérsütőde felállítása.

A borellátásról való gondoskodást is tervbe vette a csoport. Nem lehetetlen, hogy a nagytokérra való tekintettel, amely a borbeszerzésre szükséges, ezt csak egy külön alakulás kapcsán tudjuk megvalósítani, de akkor is csak úgy alakítható meg az új részvénytársaság, hogy tagjai csakis vendéglősök lehetnek. Ez egyetlen módja, hogy a közvetítő kereskedelmet kizárjuk a vállalkozásból.

A viszonyok alakulásától függ minden. Egyelőre a beszerző csak arra kéri tagjait, hogy támogassák, segítsék nagy munkájában. Az egyesített erőké a biztos siker.

+ **A beszerző és a piac.** A vendéglősök beszerző csoportjában a következő árúkat kaphatják:

	A beszerző árai korona	A mai piaci árak korona
Csokoládé ... kgr.-ként	180.—	220.—
Mazsola ... "	90.—	110.—
Mandula ... "	150.—	200.—
Olasz tésztaemű ... "	56.—	66.—
Margarin ... "	120.—	140.—
Sardinia ... dobozonként	28.—	32.—
Znaimi kis ugorka 5 literes üvegben	105.—	130.—
Bab ... kgr.-ként	22.—	26.—
Rizs ... "	78.—	92.—
Gouda sajt ... "	190.—	196.—
Burgonya ... "	3.50	8.—
Sertészsir ... "	196.—	220.—
Geszler-féle likőrök ... literenként	210.—	230.—
Papírszalvéta ... 1000 db	120.—	170—180.—
Kávé ... kgr.-ként	105.—	125.—
Kakaó ... "	150.—	190.—
Tea Orange Pecco ... "	160.—	200.—
Ételolaj ... "	90.—	125.—
Vegyesíz ... "	35.—	50.—
Kondenzált tej ... "	44.—	45.—

+ **Tüzelőanyagok.** A helyzet a szénellátás tekintetében folyton súlyosabbá válik. A következő télen természetesen az egész Tiszántúlt is el kell látni megmaradt bányáinkból, amiből — sajnos — nem következhetik egyéb, mint hogy a jövő télen még kevesebb tüzelőanyaggal kell beérnünk, mint az elmúlt évben. A Vendéglősök Beszerzési Csoportja R.-T. ezzel a körülménnyel számolva, megalapította a Vendéglősök Tüzelőanyag-Beszerző Részvénytársaságát, amely jótékony hatását máris érezteti. Nincs szaladgálás, nincs árdrágítás; szemet, fuvar, lehordást maximális árban kap meg a vendéglős s amennyire lehet, odatörekszik az új intézmény, hogy a széninségen segítsen. E célból átvette

a Cséry-féle kokszt kizárólagos elárúsítását s ezt az eddigi árnál jóval olcsóbban bocsátja a vendéglősök rendelkezésére s még további tervei vannak a tüzelőanyaggal való ellátás érdekében. Akinek helye van beraktározásra, az lássa el magát fával és a Cséry-koksszal, mely javított minőségben kerül forgalomba. Higgyük el és szívleljük meg, hogy a tüzelőanyagok termelése és szállítása körül a nehézségek *napról-napra nagyobbak lesznek* s beszerzésük később elháríthatatlan akadályokba fog ütközni. Ami *ma* kapható, annak a beszerzését ne halasztuk holnapra, mert tudjuk, hogy a holnap vajmi keveset hozhat. A fa és kokszt ép úgy, mint a szén, a „Tüzelőanyag-beszerző“ irodájában (IV., Vámház-körút 2, I. emelet 25) rendelhető meg.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Mindenkinek. Ebben a rovatban szívesen áll majd szolgálatára a lap minden olvasójának, elsősorban persze az Ipartársulat tagjainak. Úgy tekintsek ezt a rovatot, mint egy lexikont, egy tudakozó intézetet, tanácsadót, felvilágosítót, amely mindenkinek bármikor rendelkezésére áll, s minden kérdésre komoly, megfontolt válaszokat ad.

Kéziratok a szerkesztőségbe küldendők (a papirosnak csak egyik oldalára írjon mindenki), ám a kéziratok megőrzésére a szerkesztőség nem vállalkozik.

Felelős szerkesztő: ABA SÁNDOR.

Kiadó: A SAJTÓBIZOTTSÁG.

Szent-László könyvnyomda, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 28.

Üzletvezető elsőrangú budapesti szálló és étterem részére kerestetik. Ajánlatokat az igények megjelölésével „Megbízható“ jellegre kérek a szerkesztőségbe.

Az „OCEÁN“ Magyar Konzervgyár és Kereskedelmi Részvénytársaság

Budapest-Dunakeszi

Ajánlja legjobb minőségű marinált, füstölt és sós heringjeit, olajos szardiniát és lazacot, Ambrózia mustárt, gyümölcs- és főzelék konzervjeit.

FISCHER MIKSA
tojáskereskedő

BUDAPEST, VI., DESSEWFFY-UTCA 41.
TELEFON: 24-23.

A budapesti szállodások és vendéglősök szállítója

Janek János tisztelettel értesíti a szállodás és vendéglős urakat, hogy a **Központi Vásárcsarnokban 218-219. számú fülkében** mindenkor a legméltányosabb áron **hagymát, zöldséget, burgonyát, korai főzeléket**, dinnyeidevényben **kizárólag fajdinnyét árusít.** Szíves pártfogást kér a **Vendéglősök Beszerző Csoportjának burgonyaelosztója.**

VENDÉGLŐSÖK BESZERZŐ CSOPORTJA R.-T.
BUDAPEST, IV. KERÜLET, VÁMHÁZ-KÖRÚT 2. SZ.

Igazgatóság: Vámház-körút 2. I. em. Elosztó osztály: Vámház-körút 2. földszint,

TELEFON: { IGAZGATÓSÁG JÓZSEF 72-67.
ELOSZTÓ OSZTÁLY JÓZSEF 73-26.
FŐPÉNZTÁR JÓZSEF 73-28.

VENDÉGLŐSÖK TÜZELŐANYAG BESZERZŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA

BUDAPEST, IV. KERÜLET, VÁMHÁZ-KÖRÚT 2. SZÁM

Raktárak: Dunaparti teherpályaudvar.

Szállít: **szemet, fát, Cséry-kokszt** maximális áron alul.

TELEFON: JÓZSEF 73-28.